

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

31 жніўня 2018 года, № 12 (2200)

ПРЫЁМНАЯ КАМПАНІЯ

Узялі першую вяршыню!

У БДУ сёлета на ўсе формы атрымання вышэйшай адукацыі першай ступені залічаны **5128** абітурыентаў. Гэта самая паспяховая прыёмная кампанія па ўзроўні падрыхтаванасці абітурыентаў.

Сёлета сярэдні бал паступіўшых на дзённую бюджэтную форму навучання па выніках ЦТ – **322** (у 2017 г. – 321). Сярод іх **72,7 %** набралі 300 балаў і больш (у 2017 г. – 70 %).

На дзённую бюджэтную форму залічаны **2122** абітурыенты. Сярэдні конкурс па ўніверсітэце склаў **1,8** чалавека на месца.

Без іспытаў залічаны **94** (у 2017 г. – 67) пераможцы міжнародных, рэспубліканскіх алімпіяд і лаўрэатаў спецыяльных фондаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Па мэтавым прыёме залічаны **52** абітурыенты.

Таксама адзначым, што сёлета вырасла колькасць залічаных, якія скончылі сярэднюю школу з медалямі або ўстановы сярэдняй спецыяльнай адукацыі з дыпламамі з адзнакай – **29,6 %** (у 2017 г. – 27,6 %). Колькасць выпускнікоў ліцэяў і гімназій склала **53,3 %** (у 2017 г. – 52,8 %).

Рэйтынг самых высокіх праходных балаў сярод прыродазнаўчых спецыяльнасцяў:

- «прыкладная інфарматыка» – 371 (у 2017 г. – 372);
- «інфарматыка» – 364 (у 2017 г. – 360);
- «камп'ютарная бяспека» – 356 (у 2017 г. – 352);
- «хімія лекавых злучэнняў» – 356 (у 2017 г. – 314);
- «матэматыка і інфармацыйныя тэхналогіі» – 350 (у 2017 г. – 342);
- «хімія» (напрамак – фармацэўтычная дзейнасць) – 343 (у 2017 г. – 343).

Самыя высокія праходныя балы сярод сацыяльна-эканамічных і гуманітарных спецыяльнасцяў.

Рэкордным у гэтай групе спецыяльнасцяў стаў праходны бал на «сусветную эканоміку» – 387 (у 2017 г. – 371).

- «міжнародныя адносіны» – 383 (у 2017 г. – 384);
- «лінгвакраіназнаўства» – 383 (у 2017 г. – 381);
- «міжнароднае права» – 382 (у 2017 г. – 384);
- «эканамічная інфарматыка» – 376 (у 2017 г. – 364);

- «мытная справа» – 372 (у 2017 г. – 359);
- «фінансы і крэдыт» – 370 (у 2017 г. – 356).

Сярод спецыяльнасцяў з творчым выпрабаваннем самы высокі конкурс на «дызайне» (напрамак – камунікатыўны дызайн) – **32,5** чалавека на месца.

Праходныя балы і конкурсы на спецыяльнасцях са скарачаным тэрмінам навучання (для выпускнікоў УССА):

- «медыцынская экалогія» – конкурс 12,4 чалавека на месца. Праходны бал – 242;
- «сацыяльная работа» – конкурс 3,8 чалавека на месца пры праходным бале 224;
- «менеджмент, фінансы і крэдыт» – 5,2 чалавека на месца. Праходны бал – 220;
- «правазнаўства» – конкурс 5,3 чалавека на месца пры праходным бале 210;
- «энергаэфектыўныя тэхналогіі і энергетычны менеджмент» – конкурс 5,3 чалавека на месца, праходны бал – 165.

На дзённую платную форму залічаны **1870** абітурыентаў. Сярэдні конкурс па ўніверсітэце склаў **1,5** чалавека на месца.

Таксама адзначым, сярод залічаных 177 скончылі сярэднюю школу або ўстановы сярэдняй спецыяльнай адукацыі з дыпламамі з адзнакай, што складае 9,5 % ад агульнай колькасці залічаных.

Выпускнікі ліцэяў і гімназій складаюць 46,6 % (у 2017 г. – 45,7 %).

Абітурыенты, залічаныя па агульным конкурсе па выніках ЦТ, якія маюць больш за 300 балаў, складаюць 36,7 % (у 2017 г. – 28 %), набралі 200 балаў і больш – 94,3 % (у 2017 г. – 88,3 %).

Рэйтынг самых высокіх праходных балаў сярод прыродазнаўчых спецыяльнасцяў:

- «прыкладная інфарматыка» – 305 (у 2017 г. – 293);
- «інфарматыка» – 301 (у 2017 г. – 300);
- «прыкладная матэматыка» – 300 (у 2017 г. – 291);
- «хімія лекавых злучэнняў» – 297 (у 2017 г. – 288);
- «камп'ютарная бяспека» – 291 (у 2017 г. – 267);
- «фундаментальная хімія» – 289 (у 2017 г. – 278);
- «актуарная матэматыка» – 286 (у 2017 г. – 282);

Самыя высокія праходныя балы сярод сацыяльна-эканамічных і гуманітарных спецыяльнасцяў:

- «міжнароднае права» – 338 (у 2017 г. – 326);
- «міжнародныя адносіны» – 331 (у 2017 г. – 281);
- «лінгвакраіназнаўства» – 324 (у 2017 г. – 309).

На завочную бюджэтную форму залічаны **226** абітурыентаў. Сярэдні конкурс склаў **2,9** чалавека на месца.

Сярод іх:

- 138 на поўны тэрмін навучання;
- 88 на скарачаны тэрмін навучання.

У ліку першакурснікаў БДУ 16 % скончылі ўстановы сярэдняй спецыяльнай адукацыі з дыпламамі з адзнакай. З усіх абітурыентаў, залічаных па агульным конкурсе па выніках ЦТ, 66 % маюць сумарны бал 200 і вышэй.

На завочную платную форму залічаны **726** абітурыентаў. Сярэдні конкурс склаў **1,6**.

Сярод іх:

- 476 на поўны тэрмін навучання;
- 250 на скарачаны тэрмін навучання.

Самыя высокія праходныя балы:

- «правазнаўства» – 217 (у 2017 г. – 214);
- «сацыялогія» – 199 (у 2017 г. – 170).

На завочную платную форму для атрымання другой вышэйшай адукацыі (скарачаны тэрмін навучання) залічаны **184** абітурыенты.

Па хадайніцтве спартыўных федэрацый і саюзаў у адпаведнасці з п. 33 Правілаў прыёму залічаны на платную форму 63 абітурыенты.

Прыём замежных грамадзян працягваецца да 15 кастрычніка.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

У нумары:

БОЛЬШ МАГЧЫМАСЦЯЎ

БДУ ўводзіць абноўленыя студэнцкія білеты

Стар. 2

ШКОЛА ПЕРШАКУРСНІКА

Гід для новых студэнтаў па моладзевых арганізацыях, творчых калектывах, а таксама рэсурсах Фундаментальнай бібліятэкі БДУ і інш.

Стар. 4–6

КАЛЫСКА СЛАВЯНСКІХ НАРОДАЎ

Навукоўцы гістарычнага факультэта БДУ пацвердзілі гіпотэзу паходжання славян з тэрыторыі Беларускага Палесся

Стар. 7

СУСЕДЗІ ЯК РОДНЫЯ ЛЮДЗІ

Як вырашаецца жыллёвае пытанне ў Студэнцкім гарадку?

Стар. 8

Весткі з рэктарата

ДЭЛЕГАЦЫЯ Універсітэта Каро (Рэспубліка Карэя) на чале з рэктарам **Ём Чжэха** наведвала БДУ. На сустрэчы з рэктарам **Андрэем Каралём** адмысловая ўвага была нададзена праграмам акадэмічнай мабільнасці ў сферах ІТ, медыцыны, біялогіі, хіміі і адміністравання ў рамках падпісанай у 2011 годзе дамовы. У прыватнасці, прадстаўнікі карэйскага ўніверсітэта выказалі гатоўнасць прыняць выкладчыкаў БДУ для чытання лекцый на англійскай мове ў названых вышэй галінах.

ДАМОВА аб супрацоўніцтве падпісана паміж БДУ і Канцылярыяй знешніх сувязяў Урада правінцы Ганьсу (КНР). Подпісы пад дакументам паставілі прарэктар па вучэбнай рабоце і інтэрнацыяналізацыі адукацыі **Сяргей Ходзін** і намеснік старшыні асацыяцыі сяброўства народаў з замежжам правінцы Ганьсу **Лю Сяалін**.

Дамова прадугледжвае арганізацыю на базе факультэта павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі БДУ адукацыйных праграм павышэння кваліфікацыі для перакладчыкаў, спецыялістаў знешнегандлёвай дзейнасці, выкладчыкаў ВУНУ, а таксама бізнесменаў правінцы Ганьсу.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Каб скарыстацца мультымедычным кантэнтам газеты:

1. Загрузіце на смартфон прыкладанне **HP Reveal**
2. Падпішыцеся на канал **#bsu**
3. Навядзіце камеру на выяву з пазнакай

Больш магчымасцяў!

БДУ ўводзіць абноўленыя студэнцкія білеты

Выгада для студэнтаў і аптымізацыя выдаткаў для ўніверсітэта – БДУ сумесна з партнёрамі распрацаваў унікальны для краіны прадукт: шматфункцыянальную інтэлектуальную ідэнтыфікацыйную картку, у якой сумешчаны студэнцкі білет і аплатны сродак.

«Разумныя» карты стануць падарункам ад кіраўніцтва ўніверсітэта ўсім першаккурснікам. Найлепшыя абітурыенты атрымаюць іх ужо 1 верасня на свяце «Віват, студэнт!».

– Асабіста ў мяне ў кашальку вельмі шмат розных пластыкавых карт: банкаўская, пасведчанне, скідачныя, насіць іх усе з сабой даволі нязручна. Мы ва ўніверсітэце ідзем па шляху лічбавізацыі, актыўна ўкараняем новыя тэхналогіі, і ад-

ным з крокаў стаў сумесны з «Белінвестбанкам» выпуск карты студэнта, у якой сумешчаны функцыянал студэнцкага білета і банкаўскай карты, – распавядае **Віктар КОЧЫН**, начальнік Цэнтра інфармацыйных тэхналогій БДУ. – Гэта ўнікальная для нашай краіны распрацоўка, навукова-даследчыя і вопытна-канструктарскія працы вяліся на працягу 2016–2017 гадоў. У выніку мы распрацавалі і ўкаранілі тэхналогію, якія дазваляюць на адным чыпе забяспечыць інтэграцыю банкаўскага і нашага ўніверсітэцкага функцыяналу. Таксама супрацоўнікамі ЦІТ было распра-

цавана сур'ёзнае праграмае забеспячэнне па аўтаматызацыі перадачы дадзеных банку. Акрамя таго, што адна карта, якая выконвае адразу некалькі функцый, зручная для карыстальнікаў, яна яшчэ і выгадная для ўніверсітэта. Справа ў тым, што выдача студэнцкіх білетаў – вельмі фінансавы выдатковы, а цяпер усе працэсы па вырабе абноўленых карт выконвае банк, што дазваляе нам значна эканоміць.

Новы студэнцкі білет рэалізаваны на базе бескантактавай банкаўскай аплатнай карткі MasterCard. Звычайна такія карты выпуска-

юцца тэрмінам на тры гады, аднак спецыяльна для праекта банк працягнуў тэрмін дзеяння да чатырох гадоў – на ўвесь перыяд навучання студэнта ў бакалаўрыяце, каб не было неабходнасці перавыпуску карт на працягу вучобы. Таксама ў новай студэнцкай карце выкарыстоўваецца чып новага пакалення, што забяспечыць высокую абарону персанальных дадзеных і практычна выключыць магчымасць падробкі.

Карта студэнта – гэта перш за ўсё дакумент ідэнтыфікацыі. Ён дазволіць прайсці ў карпусы і інтэрнаты ўніверсітэта, для гэтага картку неабходна прыкласці да турнікета ці прад'явіць супрацоўніку службы аховы і бяспекі, будзе выступаць у якасці чытацкага білета ў бібліятэцы БДУ, а ўказаны на ім лагін (для ўсіх студэнтаў пры залічэнні ствараюць уліковыя запісы) можна выкарыстоўваць для аўтарызацыі пры карыстанні інтэрнэтам на тэрыторыі ўніверсітэта.

– У далейшым мы, вядома, будзем імкнуцца разві-

ваць функцыянал дадзеных студэнцкіх білетаў, – адзначае Віктар Паўлавіч. – У прыватнасці, плануем папрацаваць над ільготным харчаваннем, калі студэнты змогуць атрымліваць скідкі ў сталовых нашага ўніверсітэта. Таксама перамовы пра скідкі па карце студэнта ставіцца сур'ёзнай, не забываць і не губляць, бо зараз гэта яшчэ і аплатны сродак. Адзначым, што новыя карты атрымаюць усе студэнты дзённай формы навучання, а значыць, зараз уласны банкаўскі рахунак будзе і ў платнікаў. Студэнцкім білетам, напрыклад, можна будзе заплаціць за вучобу праз інтэрнэт-банкінг, перавесці грошы з карты на карту, што асабліва зручна, калі студэнт адлічаны ці скончыў навучанне, то функцыянал, які адносіцца да розных сістэм універсітэта, ЦІТ проста

дэактывуе, а вось карыстацца карткай у якасці аплатнага сродку можна будзе працягваць аж да канца тэрміну яе дзеяння. У першы навукавы тыдзень студэнцкія білеты новага ўзору атрымаюць усе першаккурснікі дзённай формы навучання. Пытанне пра тое, ці замяняць студэнцкія білеты на шматфункцыянальныя карты студэнтам іншых курсаў, цяпер абмяркоўваецца. Адна з працоўных прапановаў – вырабляць замену па жаданні студэнта, аднак трэба разумець, што гэта будзе платная паслуга.

Валерыя БАНДАРЧЫК

Дарэчы

БДУ задае тэндэнцыі: у 2003 г. студэнты нашага ўніверсітэта першымі змянілі папярковыя дакументы на смарт-карты. А ў 2011 г. Міністэрства адукацыі зацвердзіла студэнцкі білет у выглядзе электроннай карты ў якасці адзінага ўзору, які паступова ўвялі ўсе УВА краіны.

ЗНАЁМЦЕСЯ!

Новыя кадравыя прызначэнні

Пасаду дэкана факультэта журналістыкі заняла **Вольга САМУСЕВІЧ**.

Самусевіч Вольга Міхайлаўна нарадзілася ў 1977 годзе ў Мінску. Кандыдат філалагічных навук, дацэнт. З адзнакай скончыла філалагічны факультэт па спецыяльнасці «Беларуская мова і літаратура. Руска мова і літаратура» (1999 г.). У 2003 годзе абараніла кандыдацкую дысертацыю «Беларускія СМІ ў лагасферы нацыянальнай культуры (лінгвістычны аспект)» па спецыяльнасці «Журналістыка».

З 2002 года працуе ў БДУ. Прайшла шлях ад выкладчыка кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання факультэта журналістыкі да намесніка дырэктара Інстытута журналістыкі БДУ. Пры яе садзейнічанні з 2014 па 2017 гады адкрыта 3 філіялы кафедры перыядычнага друку.

Вольга Самусевіч з'яўляецца кіраўніком навукова-даследчай працы студэнтаў, магістрантаў, аспірантаў. Пад яе кіраўніцтвам у 2017 годзе абаронена кандыдацкая дысертацыя і два аспіранты па выніках навуковай дзейнасці атрымалі стыпендыю Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (2016, 2018 гг.).

Аўтар звыш 100 навуковых і навукова-метадычных прац, магнаграфіі і 2 навукова-метадычных комплексаў. Распрацоўшчык 5 адукацыйных стандартаў (2008, 2013 гг.). Пад кіраўніцтвам Вольгі Самусевіч падрыхтаваны больш за 50 тыхавых і навуковых планаў падрыхтоўкі кадраў для сферы масавай камунікацыі.

З'яўляецца членам Савета БДУ, навукова-метадычнай камісіі БДУ, рэдкалегіі навуковага выдання «Часопіс Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Журналістыка. Педагогіка», Беларускага саюза журналістаў, Саюза жанчын БДУ, Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Белая Русь», намеснікам старшыні навукова-метадычнага савета па журналістыцы і інфармацыі.

Узнагароджана Граматай БДУ (2006 г.), Ганаровай граматай БДУ (2007 г.), Ганаровай граматай Міністэрства інфармацыі Беларусі (2008 г.), Ганаровай граматай Міністэрства адукацыі Беларусі (2009 г.), Падзякай рэктара БДУ (2011 г.), ганаровай граматай Беларускага саюза журналістаў (2014 г.), нагруднымі знакамі «Выдатнік друку Беларусі» (2014 г.), «Выдатнік адукацыі» (2017 г.).

На пасаду дэкана факультэта павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі прызначана **Наталля МАНЦУРАВА**.

Манцурава Наталля Уладзіміраўна нарадзілася ў 1985 годзе ў Віцебску. Кандыдат эканамічных навук, дацэнт.

У 2008 годзе з адзнакай скончыла БДУ па спецыяльнасці «Менеджмент». У 2015 г. абараніла дысертацыю на тэму: «Развіццё арганізацыйна-эканамічных інструментаў сацыяльнай абароны ад беспрацоўя».

З 2008 па 2013 гады працавала ў Навукова-даследчым інстытуце працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь. З 2013 па 2018 гг. – па сумяшчальніцтве.

У БДУ працоўная дзейнасць пачалася з 2010 года з пасады старшага выкладчыка кафедры менеджменту і арганізацыі аховы здароўя гуманітарнага факультэта. З 2016 года працавала на пасадзе дацэнта кафедры менеджменту і эканомікі сацыяльнай сферы факультэта сацыякультурных камунікацый, а з 2017 года стала яе кіраўніком.

Сферу навуковых інтарэсаў складаюць: сацыяльная абарона насельніцтва, рынак працы, міжсектарнае сацыяльнае партнёрства, фінансы, сацыяльна-працоўная сфера.

Аўтар каля 40 навуковых прац, пці навукавых і практычных дапаможнікаў, метадычных распрацовак.

Упраўленне міжнародных сувязяў узначаліла **Ларыса ЛУКІНА**.

Лукіна Ларыса Сяргееўна нарадзілася 26 снежня 1977 года ў г. Старгард (Польшча). У 2000 годзе з адзнакай скончыла факультэт міжнародных адносін БДУ па спецыяльнасці «Міжнароднае права». У 2004 годзе – аспірантуру БДУ. Падчас вучобы ў складзе студэнцкай каманды брала ўдзел у конкурсе па міжнародным гуманітарным праве імя Ф. Ф. Мартэнса.

Праходзіла стажыроўкі ў Інстытуце міжнароднага права, міжнароднага прыватнага права, еўрапейскага права і міжнароднага арбітражу імя Т. Асера (г. Гаага, Нідэрланды, 2001 г.); Інстытуце праваў чалавека і міжнароднага гуманітарнага права імя Рауля Валенберга (г. Лунд, Швецыя). У сакавіку 2001 года праходзіла навучанне ў Minsk Winter School «Active Teaching in International Studies», а таксама ў Minsk Winter School «International Security in the Modern World» (сакавік 2002 г.). У красавіку 2006 года – у Нацыянальным цэнтры інтэлектуальнай уласнасці па праграме «Асновы кіравання інтэлектуальнай уласнасцю».

З 2005 па 2013 гады працавала ў БНТУ старшым выкладчыкам кафедры «Эканоміка і права». З 2008 года з'яўляецца трэнерам студэнцкіх каманд, якія ўдзельнічаюць у міжнародных спаборніцтвах па міжнародным праве. З гэтага ж года выступала ў якасці суддзі міжнародных студэнцкіх спаборніцтваў Telders International Law Moot Court Competition (міжнародныя раўнды) і Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition (нацыянальныя раўнды).

З 2013 года працуе старшым выкладчыкам кафедры міжнароднага права на ФМА БДУ. У 2015 годзе прызначана дырэктарам Інфармацыйнага пункта Савета Еўропы ў Мінску.

Сферу навуковых інтарэсаў складаюць: фрагментацыя міжнароднага права, рэгіяналізм у міжнародным праве, міжнародна-прававыя механізмы забеспячэння міждзяржаўнага супрацоўніцтва (еўрапейскі рэгіён), міжнароднае эканамічнае права (СГА). Валодае англійскай, французскай і італьянскай мовамі.

Мае больш за 25 навуковых публікацый, прысвечаных кваліфікацыйнаму механізму Савета Еўропы, механізмам супрацоўніцтва, а таксама кантрольнаму механізму ў рамках дадзенай арганізацыі, удзелу Беларусі ў дзейнасці Савета Еўропы, прававому рэжыму СГА, пытанням прававога рэгулявання інтэлектуальнай уласнасці.

НАВУКОВЫ ІНТАРЭС

Лекцыя пра структуру дэтэктара эксперыменту CMS на Вялікім адронным калаідары. Прафесар Павел Дэ Барбаро (Універсітэт Рочэстэра, ЗША)

Адкрыццё школы-канферэнцыі. Віцэ-дырэктар Аб'яднанага інстытута ядзерных даследаванняў (АІЯД) у Дубне Рыхард Ледніцкі (Чэхія)

Фізіка мікрасвету

Сучасныя ядзерна-фізічныя тэхналогіі, пытанні фізікі элементарных часціц і тэарэтычнай фізікі абмеркавалі вядучыя айчыныя навукоўцы на XIV Міжнароднай школе-канферэнцыі «Актуальныя праблемы фізікі мікрасвету», якая прайшла з 12 па 24 жніўня на базе санаторыя «Азёрны» ў Гродзенскім раёне.

Памяці прафесара Мікалая Шумейкі

Арганізатарам міжнароднай школы-канферэнцыі выступілі Інстытут ядзерных праблем БДУ і Аб'яднаны інстытут ядзерных даследаванняў (АІЯД, Расія) у супрацоўніцтве з Інстытутам фізікі імя Б. І. Сцяпанавы НАНБ пры падтрымцы Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях Беларусі.

Сёлетні навуковы форум прысвяцілі памяці прафесара Мікалая Шумейкі, беларускага фізіка-тэарэтыка і арганізатара навуцы, які зрабіў значны ўнёсак у развіццё фізікі высокіх энергій у Беларусі і пасля вялікага перапынку адрадыў традыцыі правядзення падобных канферэнцый у краіне.

— Перад правядзеннем канферэнцыі міжнародны камітэт і наш лакальны аргкамітэт прыйшлі да высновы, што неабходна пашырыць спіс тэм, якія разглядаюцца на навукавай школе, і прыцягнуць новых удзельнікаў. З гэтай мэтай была праведзена праца па пошуку дакладчыкаў, якія прадстаўляюць найбуйнейшыя міжнародныя ядзерна-фізічныя цэнтры, і асобныя маштабныя эксперыменты, якія праводзяцца на Вялікім адронным калаідары ў CERN (калабарацыя CMS і «Атлас»), а таксама эксперыменты, запланаваныя ў АІЯД (напрыклад, мегаскаенс-праект «Комплекс NICA»).

Такім чынам, паўтара дзясятка запрошаных лектараў — прадстаўнікі беларускіх навуковых школ і міжнародных калабарацый — дзяліліся сваімі ведамі са слухачамі, — распавядае **Юлія ФЯДОТАВА**, арганізатар канферэнцыі, намеснік дырэктара

па міжнародным навукова-тэхнічным супрацоўніцтве НДІ ЯП БДУ.

Паўдзельніцаў у канферэнцыі прыехалі больш за 130 спецыялістаў з вядучых навуковых цэнтраў, а менавіта: CERN (Швейцарыя), DESY (Германія), Інстытут ядзерных ведаў Vinča (Сербія), Універсітэт Рочэстэра (ЗША), Інстытут сучаснай фізікі (Кітай), Карлаў універсітэт (Чэхія), Цэнтр ядзерных даследаванняў Saclay (Францыя), Інстытут тэарэтычнай фізікі імя М. М. Багальова (Украіна) і іншыя. У працы школы ўдзельнічалі вядучыя беларускія навукавыя ўстановы і навукова-даследчыя інстытуты — Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скарыны, Гомельскі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт імя П. В. Сухого, Інстытут фізікі імя Б. І. Сцяпанавы НАН Беларусі, Аб'яднаны інстытут энергетычных і ядзерных даследаванняў — Сосны НАН Беларусі і іншыя.

На форуме Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт прадстаўлялі больш за 40 студэнтаў, аспірантаў і навуковых супрацоўнікаў Інстытута ядзерных праблем (НДІ ЯП), фізічнага факультэта і Міжнароднага дзяржаўнага экалагічнага інстытута імя А. Д. Сахарова.

Праблематыка навуковага форуму

Праграма школы-канферэнцыі ахоплівала шырокі спектр пытанняў сучаснай фундаментальнай навуцы і спадарожных прыкладных даследаванняў. Былі прадстаўлены даклады і лекцыі на такія тэмы: «Апошнія эксперыментальныя вынікі сусветных ядзерна-фізічных цэнтраў»; «Даследаванні іонаў

(NICA, LHC, FAIR)»; «Будучыя эксперыменты на LHC і іншых калаідарах»; «Непаскаральная фізіка, астрафізіка і касмалогія»; «Новыя напрамкі ў квантавай тэорыі поля»; «Рэлятывісцкая ядзерная фізіка»; «Ядзерная медыцына», «Новыя напрамкі ў матэрыялазнаўстве» і іншыя.

Па выніках навуковага форуму плануецца публікацыя артыкулаў у «Часопісе БДУ. Фізіка».

Пра актуальнасць правядзення навуковай школы

Як адзначаюць у аргкамітэце, школа-канферэнцыя «Актуальныя праблемы фізікі мікрасвету» (раней — «Гомельская школа») мае вялікае значэнне для адукацыі навуковай моладзі, абмену досведам і творчых зносін беларускіх навукоўцаў з замежнымі калегамі, усталявання працоўных кантактаў, дасягнення дамоўленасцяў пра супрацоўніцтва.

— Канферэнцыя па сваім статусе мае характар міжнароднай школы, а адной з асноўных задач з'яўляецца азнаямленне студэнтаў, магістрантаў, аспірантаў і іншых маладых супрацоўнікаў з сучаснымі тэндэнцыямі і распрацоўкамі ў тэарэтычнай і эксперыментальнай фізіцы мікрасвету. Безумоўна, для нас, навукоўцаў-фізікаў, якія працуюць у галіне ядзернай фізікі, фізікі элементарных часціц, а таксама шэрагу спалучаных абласцей навукі, падобныя школы-канферэнцыі — гэта выдатная магчымасць паслухаць дакладчыкаў з міжнародных ядзерна-фізічных цэнтраў і тым самым далучыцца да навуковых калабарацый, якія вядуць даследаванні ў самых актуальных навуковых напрамках, — лічыць Юлія Фядотава.

Дырэктар НДІ ЯП, старшыня міжнароднага праграмавага камітэта **Сяргей МАКСІМЕНКА**: «Сучасная фізіка высокіх энергій — гэта не толькі тэарэтычныя даследаванні, а і маш-

табныя ўстаноўкі і абсталяванне, гэта і высокатэхналагічныя галіны машынабудавання, прыборабудавання і электронікі. Таму вартыя вылучыць значнасць таго, што апроч тэарэтычных дакладаў прагучалі на канферэнцыі прыкладныя распрацоўкі. Спадзяюся, гэта тэндэнцыя будзе назірацца і ў будучыні.

Акрамя гэтага маладое пакаленне мела магчымасць прадставіць свае вынікі і паслухаць вядучых навукоўцаў у гэтай галіне, пагутарыць з калегамі, якія глыбока разумеюць свой прадмет. Для маладых людзей важна адчуць сябе ўдзельнікамі маштабнага працэсу.

Спадзяёмся, што атрымаецца ў наступны раз узмацніць (не на шкоду іншым удзельнікам) прысутнасць навукоўцаў суседніх дзяржаў — Літвы і Польшчы, дзе таксама вядуцца цікавыя навуковыя распрацоўкі ў галіне фізікі мікрасвету.

Навука не можа функцыянаваць без дыскусій, абмену досведам паміж навукоўцамі. Для БДУ правядзенне дадзенага навуковага форуму з'яўляецца важным складнікам прыцягнення маладых людзей да актыўнай навуковай працы і станаўча адбіваецца на іміджы ВУН, што ўплывае ў пэўнай ступені на яе рэйтынг сярод іншых вышэйшых навуковых устаноў.

Алена ЛЯЎШЭНЯ

Даведка

Першая міжнародная школа-канферэнцыя прайшла 47 гадоў таму, а з 1997 года яна праводзіцца кожныя 2 гады. Многія яе ўдзельнікі сталі вядомымі навукоўцамі, а таксама кіраўнікамі буйных навуковых калектываў. Карла Рубія, адзін з лектараў школы 1973 г., пасля стаў Нобелеўскім лаўрэатам па фізіцы. Сёлетняя 14-я школа-канферэнцыя ўпершыню праводзілася ў Гродзенскім раёне, да гэтага месцам сустрэчы быў Гомельскі рэгіён.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

02 верасня Губін Валерый Мікалаевіч, прафесар кафедры рэгіянальнай геалогіі
02 верасня Лысак Уладзімір Васільевіч, дэкан біялагічнага факультэта
03 верасня Гарудка Ірына Уладзіміраўна, вядучы навуковы супрацоўнік НДЛ біяфізікі і біятэхналогіі
04 верасня Марцулевіч Алена Іосіфаўна, начальнік прэс-службы
08 верасня Лашкевіч Сяргей Анатольевіч, дацэнт кафедры міжнародных адносін
08 верасня Скакун Віктар Васільевіч, загадчык кафедры сістэмнага аналізу і камп'ютарнага мадэлявання
08 верасня Шупляк Пётр Аляксеевіч, прафесар кафедры гісторыі новага і найноўшага часу
10 верасня Тарасаў Уладзімір Іванавіч, прафесар кафедры карпаратыўных фінансаў
11 верасня Малевіч Аляксандр Эрнэставіч, дацэнт кафедры дыферэнцыяльных ураўненняў і сістэмнага аналізу
13 верасня Нікалайчык Яўген Артуравіч, дацэнт кафедры малекулярнай біялогіі
15 верасня Крыварот Вікторыя Уладзіміраўна, дацэнт кафедры тэорыі і практыкі перакладу
19 верасня Маслоўская Юлія Іванавна, дацэнт кафедры фізічнага выхавання і спорту
20 верасня Крылова Галіна Уладзіславаўна, вядучы навуковы супрацоўнік кафедры камп'ютарнага мадэлявання
23 верасня Лімарэнка Аляксандр Пятровіч, дацэнт кафедры сацыялогіі
30 верасня Кузняцова Ірына Сяргееўна, дацэнт кафедры міжнароднага права
30 верасня Семянюк Галіна Аляксееўна, дацэнт кафедры агульнай экалогіі і метадыкі выкладання біялогіі

АБ'ЯВЫ

ІНСТЫТУТ ПЕРАПАДРЫХОЎКІ І ПАВЫШЭННЯ КВАЛІФІКАЦЫІ СУДДЗЯЎ, РАБОТНІКАЎ ПРАКУРАТУРЫ, СУДОЎ І УСТАНОВ ЮСТЫЦЫ БДУ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАДЫ

СТАРШАГА ВЫКЛАДЧЫКА кафедры судовай дзейнасці на ўмовах няпоўнага працоўнага часу (0,5 стаўкі).

Тэрмін конкурсу — 1 месяц з дня апублікавання аб'явы. Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Савецкая, д. 14, каб. 315. Тэл. 327 40 56.

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Пра засяленне студэнтаў у інтэрнаты БДУ ў новым навукавым годзе — БелТА, mail.ru, sputnik.by, zviazda.by, sb.by, radiominsk.by, yandex.by, unistar.by (27.08).

Пра працу IV Міжнароднай летняй школы беларусістыкі ў РІВШ БДУ — sputnik.by, wuz.by (15.08), zviazda.by (18.08), СТБ, Беларусь-24 (20.08), БТ-1, «Мінск-навіны» (21.08).

Навукоўцы БДУ прынялі ўдзел у XIV Міжнароднай школе-канферэнцыі «Актуальныя праблемы фізікі мікрасвету» — wuz.by, jinr.ru, atomic-energy.ru (08.08), БелТА (11.08), zviazda.by, polymia.by, grodnodaily.net (12.08), АНТ (13.08).

Гісторыкі БДУ выявілі рэшткі шкловытворчай мануфактуры XVIII стагоддзя графаў Салагубаў — sputnik.by, zviazda.by, БелаПАН, 21.by, wuz.by (24.07), БелТА, govorm.by, moyby.com, mlyn.by, радыё «Мінская хваля» (25.07), sb.by, «Рэспубліка» (26.07).

Навукоўцы гістарычнага факультэта БДУ адкрылі паселішча старажытных славян канца II — першай паловы V стагоддзя н. э. — БелТА, sb.by, souzveche.ru, tvrgomel.by, sputnik.by, belmarket.by (17.07), СТБ, zviazda.by (18.07), «Звязда», «Рэспубліка» (19.07), «Настаўніцкая газета» (21.07).

Перамогі ліцэістаў БДУ на міжнародных алімпіядах па хіміі, фізіцы і біялогіі — БелТА, sputnik.by, edu.gov.by, mlyn.by (12.07), newsgomel.by, zviazda.by, rg.ru (13.07), «Настаўніцкая газета» (17.07), ecopress.by, wuz.by (23.07), zviazda.by, edu.gov.by (24.07), nastgaz.by (26.07).

БДУ пацвердзіў свае пазіцыі ў Шанхайскім прадметным рэйтынгу ARWU па фізіцы — БелТА, tut.by, wuz.by, zviazda.by, belarus.by, Беларусь-24 (17.07).

Пра прызначэнне новага дэкана факультэта журналістыкі БДУ — zviazda.by, naviny.by, 21.by, sputnik.by, tut.by, radiomir.by, sb.by, mail.ru, БелаПАН (16.07).

XXIII Рэспубліканская летняя навукава-даследчая школа навуцэнцаў і настаўнікаў (матэматыка, фізіка, інфарматыка, астраномія) — БелТА, zviazda.by (15.07), mpravda.by, minsk-region.gov.by, vitebsk-region.gov.by, mazyr.by, mpravda.by (16.07), «Настаўніцкая газета» (04.08).

Электронная бібліятэка БДУ ўвайшла ў 30 найлепшых рэпазітарыяў свету — БелТА, sb.by, souzveche.ru, zviazda.by (11.07), БелаПАН (12.07).

Удзел у 9-й Міжнароднай прамысловай выставе «ИННОПРОМ-2018» — wuz.by, embassybel.ru (07.07), ecopress.by (08.07), rambler.ru, rg.ru (18.07).

Прыёмная кампанія ў БДУ — zviazda.by, «Звязда» (28.06), БелТА, sb.by, sputnik.by, adukar.by, «Мінск-навіны», aif.by (04.07), 1prof.by (05.07), «На-родная газета», БТ-24, soyuz.by, tut.by (06.07), sb.by (07.07), interfax.by (10.07), БТ-1, «Мінскі кур'ер» (11.07), СТБ, Мінск-ТБ, АНТ, telegraf.by, «Настаўніцкая газета», «Знамя юности» (12.07), naviny.by (13.07), «Рэспубліка» (14.07), kp.by (18.07), mail.ru (21.07), БелаПАН (27.07).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

ШКОЛА ПЕРШАКУРСНІКА

Стань лідарам

Падчас навучання ў БДУ маладыя людзі становяцца рознакавымі асобамі. Вялікую ролю ў гэтым адыгрываюць студэнцкія арганізацыі.

Студэнцкая асамблея БДУ

Студасамблея з'яўляецца найвышэйшым прадстаўнічым органам студэнцкага самакіравання БДУ. Яе дзейнасць дазваляе кансалідаваць студэнцкі грамадскі рух і найбольш поўна выкарыстоўваць патэнцыял моладзі ў сацыяльна-эканамічных пераўтварэннях ВНУ і рашэнні студэнцкіх праблем.

Асноўныя напрамкі дзейнасці:

- Распрацоўка прапаноў па павышэнні якасці адукацыі.
- Удзел студэнтаў у кіраванні ўніверсітэтам.
- Развіццё міжнароднага студэнцкага супрацоўніцтва.

Пярвічная арганізацыя ГА «БРСМ» з правамі РК БДУ

БРСМ арганізуе сустрэчы з вядомымі дзеячамі ў рамках праекта «Адкрыты дыялог»; праводзіць дыскусіі на сацыяльныя, гістарычныя, палітычныя тэмы, а таксама інтэлектуальныя паядыні ў фармаце «Што? Дзе? Калі?»; ладзіць экскурсіі ў прадстаўнічыя органы ўлады і памятных месцы; студэнты бяруць удзел у рэспубліканскіх і міжнародных моладзевых праектах.

У летні час **Штаб працоўных спраў** забяспечвае другасную занятасць студэнтаў. Спектр іх дзейнасці шырокі: ад будоўлі да call-цэнтраў. ШПС садзейнічае працаўладкаванню студэнтаў у Мінску і іншых гарадах. Каму гарадская мітусня не даспадобы – даюцца месцы ў педагагічных атрадах у якасці важатых у дзіцячых лагерах; экалагічных атрадах, у якіх праводзіцца праца па доглядзе раслін у лясах краіны. Падчас вучобы ШПС таксама займаецца пошукам вакансій, стварэннем базы студэнтаў, ахвотнікаў падпрацаваць.

Прэс-служба БРСМ БДУ займаецца на-

паўненнем партала BRSМ.BSU.BY, мадэруе сацыяльныя сеткі. Добраахвотніцкі напрамак ажыццяўляе атрад «**Абдымкі**», які аб'ядноўвае студэнтаў з 11 факультэтаў (больш за 160 чалавек!). Яны аказваюць дапамогу дзецям з прытулкаў і дзіцячых дамоў, а таксама людзям з асаблівасцямі.

Нашы «карпаратыўшчыкі» праводзяць мерапрыемствы па адаптацыі пачаткоўцаў у новым калектыве, разнастайныя трэнінгі на камандаўтварэнне, а таксама культурна-спартыўныя мерапрыемствы.

ГА «Студэнцкі саюз БДУ»

Асноўным напрамкам з'яўляецца праектная дзейнасць: кожны актывіст можа навучыцца рабіць маштабныя мерапрыемствы адукацыйнага, спартыўна-забаўляльнага ці нават канцэртнага характару.

Дабрачынны праект «**Мая школа**» накіраваны на тое, каб дапамагчы дзецям з асаблівасцямі развіцця.

Неверагодна прадуктыўны праект «**Студэнт на тыдзень**» за 4 сезоны даў магчымасць велізарнай колькасці школьнікаў цалкам пагрузіцца ў атмасферу ўніверсітэцкага жыцця і на час стаць самым сапраўдным студэнтам.

У «**Фотавеламарафоне**» галоўнае – абавязкова зрабіць крэатыўную і незвычайную фатаграфію! Узяць фотаапарат, ускочыць на веласіпед і адправіцца пазнаваць горад можна будзе ўжо 8 верасня.

Кожны першакурснік перш за ўсё запамінае «**Капуснік**»! Маштабнае мерапрыемства, якое ахоплівае ўсе факультэты, дазваляе згуртаваць новых студэнтаў і пазнаёміць іх з універсітэтам.

Студсаюз заўсёды адкрыты для новых ідэй, галоўнае – сапраўды любіць тое, што робіш, і жадаць зрабіць студэнцкае жыццё ярчэйшым!

Каардынацыйны савет Студгарадка БДУ

КС абараняе інтарэсы студэнтаў, якія пражываюць у інтэрнатах. У яго структуру ўваходзіць 8 студэнцкіх саветаў інтэрнатаў і 4 студэнцкія арганізацыі. Уносіць прапано-

Учарашня школьнікі сталі студэнтамі. Іншае жыццё, іншыя правілы. Каб вы не згубіліся ў плыні новай інфармацыі, прапануем вам у дапамогу своеасаблівы кампас на ўніверсітэце і яго структурах – «Школу першакурсніка». З пытаннямі, якія вас цікавяць, звяртайцеся ў рэдакцыю газеты, і мы будзем рады вам дапамагчы.

вы дырэкцыі Студгарадка БДУ, кіраўніцтву ўніверсітэта па паляпшэнні жыллёвых і культурна-бытавых умоў жыхароў, удасканаленні спартыўна-аздараўленчай працы.

Нашы маштабныя праекты:

- «**Ведай больш – будзь лепшым**» для навучання студэнцкага актыву студгарадка.
- «**Школа студэнцкага актыву**», дзе студэнты могуць рэалізаваць свае навыкі, папрацаваць у камандзе, а таксама абраць новага старшыню КС.
- «**Годнае дзяцінства**» – добрачынны праект, у рамках якога наведваюцца дзіцячыя дамы, збіраюцца ахвяраванні.
- «**Зарніца**» з выездам у вайсковую частку, праходжаннем паласы перашкод.
- «**Фотакрос**» для аматараў фатаграфіі і бачыць незвычайнае ў звычайным.

Студэнцкі савет па якасці адукацыі

ССЯА аб'ядноўвае 15 факультэцкіх арганізацый з 225 сябрамі, мае больш за 20 праектаў, накіраваных на паляпшэнне якасці адукацыі і студэнцкага жыцця ва ўніверсітэце.

У першую чаргу мы займаемся анкетаваннем, аналізуюць працэс адаптацыі студэнтаў да навучальнага асяроддзя, курыруем выбары курсаў па дысцыплінах. Вынікі прад'яўляюцца дэканам. Таксама мы арганізуюем брыфінгі, якія дазваляюць задаць пытанне наўпрост працадаўцу.

З далучэннем Беларусі да Балонскага працэсу мы рэгулярна праводзім канферэнцыі, круглыя сталы, каб азнаёміць усіх з новымі тэндэнцыямі і зменамі ў сферы адукацыі. Сёлета будзем абмяркоўваць міжнародныя стажыроўкі.

Найважнейшыя праекты:

- «**Навука на пальцах**», калі студэнты простаі мовай раскажваюць пра свае дасле-

даванні тым, хто вучыцца на іншых факультэтах.

- Часопіс **Historicus iuvenis** выступае платформай для навуковых дыскусій студэнтаў краін СНД.
- «**Дэбат-клуб**» – гэта штотыднёвыя трэніроўкі на развіццё логікі, прамоўніцкіх здольнасцяў.
- Міжнародны турнір «**МОСТ**» збірае болей за 50 удзельнікаў з краін СНД і Балтыі.
- Праект прамоўніцкага мастацтва «**Публіка і Я**» складаецца з сямі навучальных модуляў.

Савет старастаў БДУ

Арганізацыя рэалізуе велізарную колькасць цікавых праектаў. Самыя яркія – гэта школа «Ты стараста!», курсы савета старастаў, конкурс «Найлепшы стараста БДУ» і іншыя.

У рамках **школы старастаў** ладзяцца трэнінгі, ролевыя гульні. На іх тыя даведваюцца, як вырашаць канфлікты ў групе, пра сакрэты тайм-менеджменту і прэзентуюць свае творчыя нумары.

На **курсах савета старастаў** спікеры дзеляцца досведам па тэмах «Прамоўніцкае майстэрства», «Узаемадзеянне ў камандзе», «Ідэя і спосабы яе рэалізацыі», «Імідж кіраўніка». У канцы кожнага ўдзельнік паказвае свае навыкі ў «Прагаворных дэбатах».

У конкурсе «**Найлепшы стараста БДУ**» самыя крэатыўныя і адказныя рыхтуюць творчы нумар, а таксама дэманструюць свае лідарскія якасці.

ПАЛЕПШЫ САМ НАША СТУДЭНЦКАЕ ЖЫЦЦЁ!

Звяртайцеся ва ўпраўленне выхаваўчай работы з моладдзю: пр. Незалежнасці, 4, галоўны корпус, каб. 110, 112. Тэл. 209 55 59, 209 54 38, 209 50 59.

Прафсаюз студэнтаў БДУ

Пярвічная прафсаюзная арганізацыя студэнтаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта – самая шматлікая грамадская арганізацыя і асноўны сацыяльны партнёр універсітэта, які абараняе сацыяльна-эканамічныя правы і законныя інтарэсы навучэнцаў.

Прафсаюзная арганізацыя студэнтаў БДУ – гэта: юрыдычна-прававая падтрымка; аказанне матэрыяльнай дапамогі; студэнцкае прадстаўніцтва ў перамовах з кіраўніцтвам ВНУ; рашэнне пытанняў жыллёва-бытавой сферы; грамадскі кантроль умоў вучобы і побыту; праца з асобнымі сацыяльнымі катэгорыямі навучэнцаў; арганізацыя адпачынку і аздараўлення; арганізацыя другаснай заня-

тасці, летняга адпачынку; рэалізацыя праектаў і студэнцкіх ініцыятыў і многае іншае.

Асноўныя праекты арганізацыі:

Фэст актыўнага ладу жыцця «BSU FEST», культурна-масавае відэавішчае мерапрыемства «Масленіца», навагодняя святочная праграма «У Новы год разам!», калядныя акцыі «Калядная казка», «Навагоднія цуды ад Дзеда Мароза і Снягуркі», святочная акцыя «Павіншуйце нашых мам разам!», грамадзянска-патрыятычнае мерапрыемства «Зорны матч Перамогі», спартыўна-аздараўленчае мерапрыемства «Вакацыі ў Лагойску», сустрэчы з вядомымі і выбітнымі людзьмі Беларусі «Персоны», спартыўна-аздараўленчае забаўляльнае мерапрыемства «Расцім лёд разам!», фотаконкурс «Перамога ў аб'ектыве», конкурс на атрыманне грантаў на рэалізацыю студэнцкіх праектаў і іншыя.

«МЫ – З КОЖНЫМ, МЫ – З ТАБОЙ!»

г. Мінск, пр. Незалежнасці, 4
(каб. 106 галоўнага корпуса БДУ)
тэл. 8017 209 57 05, 209 51 25
e-mail: bsu.profkom@gmail.com, profkom@bsu.by
web-сайт: www.profkom.bsu.by
vk.com/profkom_studentov_bsu
www.instagram.com/profkombsu/
twitter.com/profkombsu

Псіхолаг падкажа

Калі ў вас ёсць пэўнае пытанне, праблема ці адчуванне, што «штосьці не так», патэлефануйце нам у псіхалагічную службу па тэлефоне 209 56 07 ці 259 74 93 і запішыцеся на кансультацыю. У кожным інтэрнаце і на ўсіх факультэтах ёсць псіхалагі-куратары, да якіх можна звярнуцца, а адпаведная інфармацыя размешчана на сайце ps.bsu.by. Адрасы кансультацыйных цэнтраў:

вул. Кастрычніцкая, 2-302 (інтэрнат № 2)
вул. Кастрычніцкая, 4-202 (інтэрнат № 5), тэл. 8 (017) 209 56 07
вул. Кастрычніцкая, 10-111 (інтэрнат № 6)
вул. Кастрычніцкая, 10/2-102 (інтэрнат № 7)
пр. Дзяржынскага, 87-226 (інтэрнат № 11), тэл. 8 (017) 259 74 93
вул. Курчатава, 8-1 (інтэрнат № 10)

Усе кансультацыі для студэнтаў БДУ праводзяцца прафесійнымі псіхолагамі, ананімна і без аплаты.

Калі Вы цікавіцеся псіхалогіяй, задумваецеся над асобасным ростам, жадаеце развіць у сабе навыкі (прамоўніцкага майстэрства, упэўненасці ў сабе і іншыя), прыходзіце на нашы мерапрыемствы:

- на цікавыя тэматычныя пасяджэнні, відэасалон, навуковае відэа, гульні, якія арганізуюцца ў рамках **СТУДЭНЦКАГА ПСІХАЛАГІЧНАГА КЛУБА**. Гэта адкрытая супольнасць, удзельнікам якой можа стаць любы, хто цікавіцца псіхалогіяй. Мерапрыемствы клуба праходзяць кожны чацвер па адрасе вул. Кастрычніцкая, 4-201; пачатак, як правіла, у 19.00, а па дадатковую інфармацыю звяртайцеся па тэл. 209-56-07.

- даведацца штосьці новае пра псіхалогію чалавека, паўдзельнічаць у экспрэс-дыягностыцы, пазнаёміцца з псіхолагам вашага факультэта і з дзейнасцю Псіхалагічнай службы БДУ і шмат іншага можна будзе падчас працы **ІНТЭРАКТЫВНЫХ ВЫСТАЎ «СВЕТ ПСІХАЛОГІІ»**. Яны пройдуць на кожным факультэце ў другой палове верасня-пачатку кастрычніка.

- ПРАКТЫЧНЫЯ ЗАНЯТКІ**, накіраваныя на самаразвіццё і самапазнанне, якія спрыяюць асобаснаму і прафесійнаму росту. Яны будуць праходзіць на базе цэнтраў групавой працы псіхалагічнай службы:

вул. Кастрычніцкая, 4-201 (інтэрнат № 5), тэл. 8 (017) 209 56 07
вул. Курчатава, 6-211 (інтэрнат № 3), тэл. 8 (017) 207 01 08
вул. Чурлёніса, 7-334 (інтэрнат № 4), тэл. 8 (017) 207 96 99

Калі вы апынуліся ў складанай сацыяльнай сітуацыі, вы можаце звярнуцца да сацыяльнага педагога, які дапаможа разабрацца ў ёй і падкажа, што можа зрабіць універсітэт.

Наша група «Укантакце» – vk.com/bsu_ps
E-mail: psyservice@bsu.by. Сайт: ps.bsu.by

БДУ віртуальны

Папулярнасць сацыяльных сетак пастаянна расце. Гэта і зразумела: лепшага месца для зносін, чым сацыяльныя сеткі, і не прыдумаеш! Там можна і абвясціць навіны, і парадавацца, і дапамагчы адзін аднаму ў цяжкую хвіліну.

БДУ разумее гэта і імкнецца быць бліжэйшым да сваіх студэнтаў, размаўляць з імі на адной мове. Менавіта таму наш універсітэт так шырока прадстаўлены ў сацыяльных сетках!

БДУ прысутнічае ў наступных сацыяльных медыя: «Укантакце», Facebook, Twitter, LinkedIn, Instagram, Youtube, Google+, Telegram, ResearchGate. Усе яны, зразумела, маюць свае асаблівасці, але іх аб'ядноўвае адно: імкненне стаць аператыўнымі інфармацыйнымі парталамі пра жыццё ўніверсітэта! Усе самыя свежыя навіны і падзеі, анонсы, адукацыйныя праграмы, а таксама аператыўнае кансультаванне можна знайсці ў нашых сацыяльных сетках!

Падпісвайцеся і станьце часткай віртуальнай прасторы БДУ! Падрабязнасці на www.bsu.by.

Спецыяльна для новых студэнтаў у БДУ дзейнічае сайт-памочнік «Гід першакурсніка БДУ», дзе адкрываюцца ўсе магчымасці студэнцкага жыцця нашай alma mater.

Сайт дапамагае даведацца пра студэнцкія арганізацыі, пра навуку, творчасць і спартыўную дзейнасць універсітэта. Там таксама знаходзіцца карысная інфармацыя пра тое, дзе можна паесці, як атрымаць інтэрнат і медыцынскую даведку, якія міжнародныя адукацыйныя праекты даступныя ў БДУ і шматлікае іншае. Шукайце

цікавую і актуальную інфармацыю на сайце info.bsu.by

У бібліятэку

Якая яна – сучасная ўніверсітэцкая бібліятэка?

Сёння ўніверсітэцкая бібліятэка – гэта каля 2 млн тамоў універсальнага фонду айчынай і замежнай літаратуры; 8 абанементаў, 13 галіновых і спецыялізаваных чытальных зал і 3 медыятэкі.

Штогод набываем каля 10 тыс. асобнікаў новых выданняў і атрымліваем каля 400 найменняў айчынных і замежных перыядычных выданняў. Акрамя таго, бібліятэка валодае фондам рэдкіх і каштоўных выданняў, самая старая кніга датуецца 1580 годам. Электронны каталог змяшчае апісанне друкаваных дакументаў з фонду бібліятэкі, дапамагае хутка знайсці патрэбнае выданне.

У дадатак да традыцыйных выданняў у бібліятэцы ёсць доступ да ліцэнзійных паўнатэкставых і бібліяграфічных баз дадзеных з навуковай і навукова-папулярнай інфармацыяй. Электронная бібліятэка БДУ (elib.bsu.by) змяшчае амаль 140 тысяч дакументаў, вырашае пытанне забяспечанасці электроннымі копіямі вучэбных выданняў, а таксама прадстаўляе доступ да навуковых прац універ-

сітэта: часопісаў, манаграфій, артыкулаў, матэрыялаў канферэнцый, найлепшых дыпломных і магістарскіх праектаў і інш.

З электроннымі рэсурсамі фундаментальнай бібліятэкі можна працаваць 24 гадзіны ў суткі з выкарыстаннем сучасных гаджэтаў.

Усе чытальныя залы маюць кропкі WiFi. У чытальных залах і медыятэках усталявана 136 камп'ютераў для самастойнай працы, ёсць разеткі для падключэння ўласных ноўтбукаў.

Калі яшчэ зусім нядаўна трохмернае мадэляванне лічылася чымсьці са свету фантастыкі, то сёння кожны студэнт БДУ, які прыйдзе ў бібліятэку, можа праз выкарыстанне 3D-прэнтара выканаць вучэбны заданні і візуалізаваць уласны творчы ідэй.

Амаль ва ўсіх пунктах абслугоўвання ёсць дадатковыя паслугі ксеракапіравання, сканавання, раздрукоўкі і перафармавання дакументаў. Бібліятэка актыўна ўдзельнічае ў міжнародных акцыях («Бібліяноч», «Горад і кнігі»), руху па бясплатным абмене кнігамі – BookCrossing. Але і гэта не ўсё.

Фундаментальная бібліятэка – гэта буйны сацыякультурны цэнтр, адкрытая прастора для зносін, творчасці і адпачынку.

У чытальных залах вылучаны асобныя «гучныя зоны», для гульні і сяброўскіх сустрэч. Гульня-тэка ў бібліятэцы заваёўвае ўсё большую папулярнасць. Тут вас чакае вялікая колькасць цікавых настольных гульняў: шахматы, шашкі, «кракадзіл», «мафія» і шмат іншых. Для нашых карыстальнікаў створаны ўмовы не толькі для вучобы, але і для развіцця шматлікіх талентаў і захапленняў. На базе бібліятэкі дзейнічае дыскусійны кінаклуб «Фруза», дзе збіраюцца аматары добрага кіно, каб абмеркаваць развіццё сусветнага кінамастацтва з асатнімі ўдзельнікамі.

На працягу чатырох гадоў пры бібліятэцы існуе клуб аматараў мастацкага слова «КЛУМБа» (vk.com/fb_klumba).

«КЛУМБа» аб'яднала студэнтаў усіх факультэтаў БДУ і стала пляцоўкай для сустрэч з вядомымі пісьменнікамі і творчымі людзьмі.

Шэсць удзельнікаў клуба атрымалі запрашэнне ўступіць у Саюз пісьменнікаў Беларусі. СПБ актыўна падтрымлівае здольных клумбаўцаў і дапамагае ім друкавацца ў рэспубліканскіх перыядычных выданнях і выдаваць асабістыя літаратурныя зборнікі. «КЛУМБа» таксама выдае калектывныя літаратурныя зборнікі.

Фундаментальная бібліятэка БДУ будзе рада сустрэчы з вамі,

шаноўныя карыстальнікі, ва ўтульных залах, на сайце, у групах у сацыяльных сетках «Укантакце» ([fl_bsu](https://vk.com/fl_bsu)) і Instagram ([@bsulibrary](https://www.instagram.com/bsulibrary)).

Здзейсніць віртуальную экскурсію па бібліятэцы, азнаёміцца з яе асноўнымі інфармацыйна-бібліятэчнымі паслугамі вам дапаможа «Віртуальны гід».

Па дадатковую інфармацыю можна звяртацца на сайт бібліятэкі (<http://library.bsu.by/>), да групы ў VK (https://vk.com/fl_bsu) ці па тэлефонах 209 50 37 і 209 50 33.

**ВЫВУЧАЙ!
ДАСЛЕДУЙ!
СТВАРАЙ!
РАЗАМ СА СВАЁЙ
БІБЛІЯТЭКАЙ!**

**ФУНДАМЕНТАЛЬНАЯ
БІБЛІЯТЭКА БДУ**

абанементаў
чытальныя залы
медыятэкі

Час працы:
Пн-Пт: 9.00-19.00
Сб: 9.00-17.00

library.bsu.by

[fl_bsu](https://vk.com/fl_bsu)

электронны каталог
электронная бібліятэка
падпісныя базы дадзеных

ШКОЛА ПЕРШАКУРСНІКА

Шукаем таленты!

Раскрыць свае здольнасці студэнты БДУ могуць у шматлікіх творчых калектывах і аб'яднаннях

«КРЫЖАЧОК» – ансамбль танца БДУ, заслужаны аматарскі калектыв РБ

Заснаваны ў 1945 г. У складзе калектыву – студэнты і выпускнікі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. За высокія вынікі ў творчасці ансамблю прысвоены званні: «народны» ў 1969 годзе, «заслужаны» – у 2011 годзе.

Рэпертуар – беларускія народныя танцы і танцы народаў свету (рускія, украінскія, польскія, малдаўскія, яўрэйскія і іншыя). Уладальнік шматлікіх узнагарод розных фестываляў і конкурсаў Беларусі і замежжа. За час існавання калектыву прадстаўляў беларускую культуру больш чым у 50 краінах.

Пры ансамблі працуюць: група сцэнічнага танца (падрыхтоўчая) «Крыжачок», інструментальная група «Спадчына».

Кіраўнік – заслужаны дзеяч мастацтва Ігар Музалейскі.

Калектыву запрашае юнакоў і дзяўчат з харэаграфічнай падрыхтоўкай на кастынг.

Рэпетыцыі праходзяць у спартыўнай зале галоўнага корпуса БДУ (пр. Незалежнасці, 4).

«НЕРУШ» – фальклорна-этнаграфічны ансамбль БДУ, заслужаны аматарскі калектыв РБ

Заснаваны ў 1980 г. У складзе калектыву – студэнты і выпускнікі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, аматары народнай культуры. Збірае і выконвае нацыянальную музыку, песні, танцы, аднаўляе народныя абрады і звычаі. За высокія вынікі ў творчасці ансамблю прысвоены званні: «народны» ў 1985 годзе, «заслужаны» – у 2009 годзе.

За час існавання калектыву прадстаўляў беларускую культуру ў шматлікіх краінах, за што ў 1999 годзе ансамблю была прысуджана прэмія года «За ўклад у развіццё міжнародных культурных сувязяў Рэспублікі Беларусь».

Пры ансамблі працуюць: вакальная група традыцыйнага беларускага каляндарна-абрадавага спеву, група ігры на беларускіх традыцыйных музычных інструментах, танцавальная група беларускіх фальклорных і побытавых абрадаў, фальк-медыя-група «Неруш», фальк-бэнд «Неруш».

Кіраўнік – заслужаны дзеяч культуры Валанціна Гладкая.

Калектыву шукае таленавітую моладзь, не абыякавую да беларускай культуры, пажада-на з музычнай падрыхтоўкай.

Рэпетыцыі адбываюцца на адрасе: вул. Мяснікова, 38.

НАРОДНЫ АРКЕСТР НАРОДНЫХ ІНСТРУМЕНТАЎ БДУ

Заснаваны ў 1946 г. У складзе аркестра – студэнты і выпускнікі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, музыканты-аматары.

У рэпертуары: пераклады класічнай музыкі, апрацоўкі беларускіх і рускіх народных песень, песні народаў свету, старажытныя раманы, творы беларускіх кампазітараў, знакамётыя сусветныя хіты.

За высокія вынікі ў творчасці аркестру прысвоена званне «народны» ў 1965 годзе.

У 2011 г. аркестр стаў лаўрэатам IV Міжнароднага фестывалю-конкурсу LIBERTANGO імя А. П'яцолы.

Аркестр супрацоўнічае з вядомымі беларускімі выканаўцамі і салістамі, выступае на вялікіх пляцоўках горада.

Пры аркестры працуюць:

Музычная цымбальная група, музычная група баяністаў і акардэаністаў, музычная домрава група, музычная група «Балалайка», музычная група ўдарных інструментаў «XXI стагоддзе».

Кіраўнік – Сяргей Сальнік.

Запрашаюцца ў склад аркестра ўсе ахвотныя з музычнай падрыхтоўкай па класе баяна, домры, цымбал і іншых народных інструментаў.

Рэпетыцыі адбываюцца на адрасе: вул. Кальварыйская, 9.

НАРОДНАЯ СТУДЭНЦКАЯ ХАРАВАЯ КАПЭЛА БДУ

Калектыву заснаваны ў 1946 г. У складзе калектыву – студэнты і выпускнікі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, аматары харавой музыкі.

У рэпертуары музыка розных перыядаў: старажытная беларуская, руская і заходняя музыка, музыка сярэдніх вякоў, XIX стагоддзя і сучасная.

За высокія вынікі ў творчасці харавой капэлы прысвоена званне «народная» ў 1959 годзе.

Капэла штогод удзельнічае ў вялікіх музычных міжнародных фестывалях, а з 2006 г. сама з'яўляецца адным з арганізатараў міжнароднага форуму студэнцкіх хароў «Папараць-кветка БДУ».

Пры калектыве працуе вакальная група «Голас».

Кіраўнікі – Вольга і Аляксандр Мінянковы. Капэла запрашае студэнтаў БДУ, ахвочых спяваць.

Рэпетыцыі на адрасе: пр. Незалежнасці, 4.

«НА БАЛКОНЕ» – народны студэнцкі драматычны тэатр БДУ

Заснаваны ў 1946 г. У складзе тэатральнай трупы – студэнты і выпускнікі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Накіраванасць – драматычныя спектаклі.

За высокія вынікі ў творчасці тэатру прысвоена званне «народны» ў 1977 годзе.

З 2004 года – заснавальнік міжнароднага фестывалю студэнцкіх тэатраў «Тэатральны куфар». З 2006 г. – член Міжнароднай асацыяцыі ўніверсітэцкіх тэатраў АІТУ/ІІТА.

Кіраўнік – Дзмітрый Цішко.

Набор артыстаў-аматараў ажыццяўляецца на конкурснай аснове.

Рэпетыцыі на адрасе: пр. Незалежнасці, 4.

«НА ФІЛФАКУ» – народны студэнцкі музычны тэатр БДУ

Заснаваны ў 1997 г. Стваральнікамі тэатра і яго першымі рэжысёрамі сталі Людміла Іосіфаўна Ярмак і Сяргей Яўгенавіч Глебаў.

У складзе тэатральнай трупы – студэнты і выпускнікі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Накіраванасць – спектаклі з элементамі мюзіклаў, камедыі.

За высокія вынікі ў творчай дзейнасці тэатру-студыі прысвоена званне «народны» ў 2001 годзе.

З 2004 года – заснавальнік міжнароднага фестывалю студэнцкіх тэатраў «Тэатральны куфар».

Кіраўнік – Кацярына Тананайка.

Набор артыстаў-аматараў ажыццяўляецца на конкурснай аснове.

Рэпетыцыі на адрасе: вул. К. Маркса, 31.

КЛУБ ІНТЭЛЕКТУАЛЬНЫХ ГУЛЬНЯЎ БДУ

Існуе з 1997 г. Удзельнікі клуба – студэнты БДУ.

Мэта клуба – рэалізацыя інтэлектуальнага патэнцыялу студэнтаў і супрацоўнікаў БДУ. Клуб удзельнічае ў гарадскіх, рэспубліканскіх і міжнародных інтэлектуальных гульнях. З 2013 года клуб праводзіць адкрытую інтэлектуальную лігу БДУ – чэмпіянаты па «Што? Дзе? Калі?», «Брэйн-рынг» і «Свайі гульні», куды ў якасці гасцей запрашаюцца найлепшыя студэнты мінскіх ВНУ.

Кіраўнік – Дзмітрый Штукацёр.

Запрашае зацікаўленых студэнтаў да супрацоўніцтва.

Заняткі праходзяць на вул. Курчатава, 8 (інтэрнат № 10 БДУ) – клуб «Гай», у будынку галоўнага корпуса БДУ (пр. Незалежнасці, 4) – клуб «Цэнтр».

«ТУТЭЙШАЯ ШЛЯХТА» – народны фальклорны ансамбль БДУ

Створаны ў 1992 г. У складзе ансамбля – студэнты, выпускнікі, выкладчыкі і супрацоўнікі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, аматары народнай музыкі.

За высокія вынікі ў творчасці ансамблю прысвоена званне «народны» ў 2000 годзе.

Накіраванасць – старажытныя беларускія народныя песні і танцы, калісыці папулярныя ў асяроддзі беларускай і польскай шляхты, аўтарскія музычныя творы. За час існавання калектыву прадстаўляў беларускую культуру ў шматлікіх краінах.

Пры аркестры працуюць:

вакальная група «Сарматы», танцавальная група «Шляхетны бал».

Кіраўнік – Вольга Грышчанка.

Калектыву шукае таленавітых музыкаў і выканаўцаў песень.

Рэпетыцыі на адрасе: вул. К. Маркса, 31.

ВАКАЛЬНАЯ СТУДЫЯ БДУ

Існуе з 2004 г. Накіраванасць – вывучэнне асноў эстраднага вакалу.

Удзельнікі студыі наведваюць індывідуальныя і групавыя заняткі па выканальніцкім майстэрстве сучасных эстрадных песень беларускіх і замежных аўтараў.

«Студыйцы» неаднаразова станавіліся лаўрэатамі міжнародных і рэгіянальных кон-

курсаў, прымалі ўдзел у найбуйнейшых мерапрыемствах горада.

Кіраўнік – Людміла Мурачова.

Студыя чакае вакалістаў-аматараў з ліку студэнцтва БДУ з уласна напрацаваным музычным матэрыялам.

Рэпетыцыі адбываюцца на адрасе: вул. Кальварыйская, 9.

Творчая група «МІМ-BSU» («МІМЫ БДУ»)

Заснавана ў 2012 годзе. Накіраванасць – вывучэнне майстэрства пантамімы і танцавальнай імправізацыі. Мімы і аніматары творчай групы забавляюць гасцей на розных мерапрыемствах універсітэта і горада Мінска (Мінскі форум вулічных тэатраў, міжнародная акцыя «Ноч музеяў», святкаванне Дня моладзі ў Віцебску на фестывалі «Славянскі базар», фестываль 3D-малюнкаў «Мінск будучыні», святкаванне Дня горада Мінска і інш.).

Кіраўнік – Іван Жукаў.

Група спадзяецца папоўніць строй зацікаўленымі таленавітымі студэнтамі.

Рэпетыцыі на адрасе: пр. Незалежнасці, 4.

Танцавальны ансамбль «СЁМАЕ НЕБА» БДУ

Камада яркіх, энергічных таленавітых танцораў-аматараў. Імі абраны кірунак – эстраднае танца, стылізаваныя танцы народаў свету, сюжэтныя танцы. «Сёмае неба» – удзельнік і пераможца гарадскіх і міжнародных танцавальных конкурсаў і фестываляў.

Кіраўнікі – Алег і Наталля Тарасавы.

Набор удзельніц на аснове кастынгу.

Рэпетыцыі на адрасе: пр. Незалежнасці, 4.

ТВОРЧЫ САЮЗ БДУ

Самая маладая арганізацыя нашай alma mater, якая аб'ядноўвае таленавітых студэнтаў розных факультэтаў. Творчы саюз БДУ займаецца падтрымкай маладых спевакоў, танцораў, музыкаў, акцёраў, фатографаў, дызайнераў, мастакоў, рэжысёраў, вядучых мерапрыемстваў, арганізатараў і ўсіх, хто хоча займацца творчасцю.

Старшыня саюза – Лідзія Заблоцкая.

Прымае ўсіх ахвотных, працуе на факультэтах БДУ.

Даведкі: <http://vk.com/tsbsu>, электронны адрас: infotsbsu@gmail.com.

Акрамя таго, у БДУ дзейнічаюць народны хор народнай песні, выкладчыкаў і супрацоўнікаў «РОДНІЦА», мужчынскі вакальны гурт «ГАЛАНТ», дзіцячы ансамбль танца «ЛІТАРЫНКА», КВЗ БДУ і інш.

Вас чакаюць ва ўпраўленні па справах культуры на адрасе: пр. Незалежнасці, 4, каб. 211, тэл. 2095053, 2095469.

Таксама дадатковую інфармацыю па мерапрыемствах і калектывах ўпраўлення па справах культуры БДУ можна знайсці на адрасе http://vk.com/cultura_bgu.

Навукоўцы гістарычнага факультэта БДУ пацвердзілі гіпотэзу паходжання славян з тэрыторый Беларускага Палесся.

Навукоўцамі гістфака БДУ было адкрыта паселішча верагодных продкаў гістарычных славян, якое адносіцца да канца II – першай паловы V ст. н. э., што пацвярджае гіпотэзу іх паходжання з тэрыторый Беларускага Палесся. Пра тое, як праходзіць праца археолагаў, з якімі цяжкасцямі сустракаюцца навукоўцы і якім чынам беларускі народ можа дапамагчы папоўніць сваю гісторыю, распавёў дацэнт кафедры археалогіі і спецыяльных гістарычных дысцыплін **Вадзім БЕЛЯВЕЦ**.

– На старонках пісьмовых крыніц славяне (лат. Sclaveni, Sclavi, Sclavini) з’яўляюцца ў першай палове VI ст. н. э. У той час яны былі яшчэ часткай шырокай кааліцыі плямёнаў, у якую апроч уласна славян уваходзілі племянныя саюзы антаў і, магчыма, венедаў. Апошнія два народы атаясамляюцца ў археалогіі з насельніцтвам п’янькоўскай і калочынскай культур адпаведна, славяне ж – з носьбітамі культуры пражскай. У эпоху Вялікага перасялення народаў і на заранку сярэднявечча (V–VII стст.) носьбіты апошняй сталі ядром фарміравання гістарычных славянскіх плямёнаў. Але крыніца і шлях фарміравання пражскай культуры, найважнейшай для разумення этнагенезу сучасных славянскіх народаў, усё яшчэ застаецца да канца не вывучаным. Існуе цэлы шэраг тэорый па гэтай праблеме, выказаных у розны час навукоўцамі Беларусі, Расіі, Украіны, Польшчы, Германіі, Францыі і іншых краін.

У 1980–2000-я гады на Палессі беларускімі археолагамі, перш за ўсё дзякуючы дзесяцігоддзям працы кандыдата гістарычных навук **Валентыны Вяргей**, было адкрыта больш за 50 помнікаў пражскай культуры, у тым ліку найбольш раннія з вядомых на сёння, датаваныя 2-й паловай – канцом IV – пачаткам V ст. У наш час гэтыя помнікі, разам з паселішчамі паўночна-заходняй Кіеўшчыны, вярхоўяў Паўднёвага Буга і Днястра, па вызначэнні маскоўскага даследчыка Ігара Гаўрытухіна, вылучаюцца ў фазу «0» пражскай культуры. Тым не менш застаецца невядомым, дзе і як адбываўся працэс фарміравання гэтай культуры.

– З 1970-х гг. існуе гіпотэза «Вялікай Палескай плямы», сфармуляваная як бліскавае матэматычнае ўраўненне супрацоўнікамі Дзяржаўнага Эрмітажа ў Санкт-Пецярбургу Маркам Шчукіным і Дзмітрыем Мачынскім. Гэта гіпотэза блізка мне як даследчыку, і я лічу яе перспектыўнай. Асноўная яе ідэя складаецца ў тым, што працэс этнагенезу раннегістарычных славян VI ст. – носьбітаў пражскай культуры – адбываўся на Прыпяцкім Палессі і прылеглых землях, якія яшчэ да нядаўняга часу заставаліся «белай плямай» на археалагічных картах I–V стст. Беларускія археолагі мэтанакіравана працавалі над гэтай праблемай толькі з 2000-х гг. За мінулыя гады нам атрымалася выявіць на Беларускім Палессі старажытнасці I–II стст., але загадкай па-ранейшаму застаецца лакуна III–IV стст., – тлумачыць Вадзім Георгіевіч.

Помнік у в. Яскавічы Салігорскага раёна Мінскай вобласці адкрыты ў 2017 г. **Ганнай Беліцкай**.

Калыска славянскіх народаў

Унікальнае навуковае адкрыццё стала магчымым дзякуючы новым археалагічным знаходкам супрацоўнікаў і студэнтаў гістарычнага факультэта БДУ каля вёскі Яскавічы Салігорскага раёна Мінскай вобласці

Супрацоўніца Інстытута гісторыі НАН Беларусі правяла тут разведаныя працы пасля таго, як ад удзельніка салігорска-случкага аддзялення Беларускага добраахвотнага грамадства аховы помнікаў гісторыі і культуры, выпускніка гістфака БДУ, **Віталія Іванова**, паступіла інфармацыя пра рабаванне марадзёрамі гэтага, яшчэ невядомага археолагам, помніка.

У 2018 г. правы на даследаванні паселішча ў Яскавічах былі перададзены гістарычнаму факультэту БДУ.

– Улетку гэтага года на помніку вяліся даследаванні ў рамках студэнцкай і магістарскай палявой археалагічнай практыкі гістарычнага факультэта БДУ.

У працы экспедыцыі ўдзельнічалі валанцёры – галоўным чынам выпускнікі нашага ўніверсітэта – і сябры салігорска-случкага аддзялення Беларускага добраахвотнага грамадства аховы помнікаў гісторыі і культуры. Неацэнную дапамогу нам аказала Г. М. Беліцкая, якая прыехала ў Яскавічы для аказання кансультацый археолагам БДУ.

Раскопкі завяршыліся 24 ліпеня. У сезоне 2018 г. была вывучана плошча больш за 300 м² – каля 3 % селішча. Вывучаны 2 гаспадарчыя пабудовы і шэраг іншых аб’ектаў, прызначэнне якіх пакуль не ўсталявана. Але ўжо сёння цалкам дакладна можна казаць пра тое, што жыхары паселішча ў Яскавічах спецыялізаваліся ў рамеснай вытворчасці: тыглі для выплаўлення металаў і кроплі бронзы паказваюць на бронзаліцейную справу; кавальскі шлак, вялікая колькасць балотнай руды і, па ўсёй бачнасці, аб’ект, дзе гэта руда складалася і падрыхтоўвалася для далейшай апрацоўкі, кажуць пра кавальскую вытворчасць.

На помніку сабрана багатая калекцыя бронзавых упрыгожванняў і дэталей касцюма II–IV стст. н. э.,

у тым ліку ўпрыгожаныя эмалямі, сярэбраны дэнарый імператара Камода, адчаканены ў 183–184 гг., і цэлы шэраг знаходак, якія сведчаць пра актыўныя кантакты жыхароў паселішча з насельніцтвам вяльбарскай і чарняхойскай археалагічных культур – гістарычнымі готамі.

Варта вылучыць унікальную для Усходняй і Цэнтральнай Еўропы знаходку – бронзавы наканечнік ножан мяча, упрыгожаны маскай. Найбольш блізкія аналогіі яму вядомыя на тэрыторыі паўднёвай Скандынавіі. Нароўні з насычанасцю культурнага пласта вуглём і попелам яна дае падставы для працоўнай гіпотэзы, якая тлумачыць раптоўнае спыненне жыцця на паселішчы ў Яскавічах: магчыма, гэта мястэчка рамеснікаў загінула паміж 400–460 гг. у выніку набега дружыны ваяроў, напрыклад, германцаў.

– Унікальнасць паселішча ў Яскавічах заключаецца ў тым, што яно інтэнсіўна выкарыстоўвалася толькі ў канцы II – першай паловы V стст. Тут няма істотных прымешак іншых эпох і культур, г. зн. гэта практычна «чысты» помнік, які, несумненна, стане эталонным для вывучэння старажытнасцяў III – пачатку V стст., – падагульняе Вадзім Георгіевіч. – Характар матэрыяльнай культуры (форма, спосабы апрацоўкі паверхні і арнаментцыя глінянага посуду і побытавых прадметаў, а таксама ўпрыгожванняў і дэталей касцюма) дазваляе аднесці гэты помнік да шырокага круга кіеўскай культуры. Па аднадушным меркаванні археолагаў, носьбіты гэтай археалагічнай культуры з’яўляюцца продкамі насельніцтва, якое ўтварыла ў канцы IV – пачатку V стст. кааліцыю народаў, якія ўспрымаюцца сёння як «славянскія» – антаў, венедаў і ўласна славян. На селішчы ў Яскавічах знойдзены фрагменты чыгуноў, якія хутчэй за ўсё адносяцца

да заключнага этапу фарміравання пражскай культуры ў сярэдзіне IV – пачатку V стст.

Вывучэнне паселішча ў Яскавічах, размешчанага ў паўночнай частцы «Вялікай Палескай белай плямы», пераводзіць гіпотэзу пра фарміраванне раннегістарычнага славянскага саюза плямёнаў на поўдні Беларусі і ў прылеглых рэгіёнах Кіеўшчыны ў разрад навуковых тэорый. Прычым ужо сёння атрыманы досыць важкія для яе абгрунтавання. Беларускія археолагі чакае вельмі доўгая, не менш за 15–20 гадоў, праца, звязаная з тым, каб высветліць, ці існуе культурная пераемнасць паміж адкрытымі тут помнікамі I–V стст. Тэорыю пра палескую калыску славянскіх народаў навукоўцы могуць або даказаць, або аспрэчыць, але, незалежна ад канчатковых вынікаў, гэтыя даследаванні – доўг не толькі ў дачыненні да навукі, але таксама беларускага і ўсіх сучасных славянскіх народаў.

На гэтым шляху беларускіх навукоўцаў чакаюць немалыя цяжкасці, звязаныя як з арганізацыяй і рэалізацыяй даследаванняў, так і з праблемай аховы помнікаў гісторыі і культуры нашай краіны.

У якасці прыкладу: сёлета археолагі, вывучаючы адну з пабудов паселішча ў Яскавічах, выявілі ў яе куце рабаўніцкі ўкоп марадзёра, які выняў з гэтага аб’екта невядомы нам прадмет, верагодна, з каляровага металу.

– Такім чынам, для археолагаў страчана магчымасць датавання і інтэрпрэтацыі гэтага аб’екта, а народ Беларусі назаўжды страціў яшчэ адну «літару» ў кнізе сваёй гісторыі, – каментуе гэты выпадак Вадзім Белявец, – незаконны металапошук – вельмі сур’ёзная праблема ў справе захавання і вывучэння гісторыка-культурнай спадчыны нашай краіны. Сёння скарбашукальнікамі, якіх у Беларусі па сціпых адзнаках наліч-

ваецца каля 15 000, практычна беспакarana рабуюцца і пашкоджваюцца тысячы яшчэ не адкрытых навукоўцамі археалагічных помнікаў. Часта не маючы ўяўлення пра археалогію, а часам наўмысна і нягледзячы на тое, што іх дзейнасць пераследуецца па законе, марадзёры ў пошуках нажывы ці задавальняючы бяздзейную цікавасць да пошуку старажытнасцяў, дзесяцігоддзямі знішчаюць невядомыя старонкі гісторыі беларускага народа. Таму археолагам вельмі важная дапамога добраахвотнікаў, якія аказваюць садзейнічанне ў ахове помнікаў гісторыі і культуры Беларусі, а таксама бяруць удзел у нашых даследаваннях.

Разам з тым не меншыя страты помнікам гісторыі і культуры наносяць будаўнічыя, дарожныя і меліярацыйныя працы, якія вядуцца без абавязковага (па сучасным заканадаўстве Рэспублікі Беларусь) археалагічнага нагляду. 40–50 навукоўцаў-археолагаў, якія працуюць сёння ў нашай краіне, фізічна не могуць ажыццяўляць ахову помнікаў гісторыі і культуры ўсёй рэспублікі – гэта і не з’яўляецца іх прамым прафесійным абавязкам.

Нам усім, народу Беларусі, час зразумець, што мы жывём на нашай зямлі «не хлебам адзіным». Мы ў стане кантраляваць высежку лясоў, збор грыбоў і ягад, ахоўваць і аднаўляць пагалоўе дзікіх жывёл і рыб – г. зн. падтрымліваць баланс экасістэмы, у якой заселеныя адна з вялікага мноства папуляцый біялагічнага віду «сапіенсаў». Але страта археалагічных помнікаў для Беларусі незамяная. Паверце прафесійным гісторыкам: руйнуючы ўласнымі рукамі сваю ж спадчыну, мы пазбаўляем гістарычнай будучыні нашых дзяцей – народ без культурнай памяці асуджаны.

Ірына КУЗНЯЦОВА

Суседзі як родныя людзі

Пачынаецца навучальны год, і ў Мінск з розных куткоў краіны з'язджаюцца студэнты. У многіх з іх узнікае жыллёвае пытанне. Пра тое, як вырашаецца гэта пытанне ў БДУ, мы даведаліся ў дырэктара студэнцкага гарадка **Алы МЕЛЕХ**.

Як размяркоўваюцца месцы

У інтэрнаты ўніверсітэта на 2018/2019 навучальны год будзе заселена звыш 7900 навучэнцаў. У наш час забяспечанасць жылём складае 72 % ад ліку тых, хто мае патрэбу. Размеркаваннем месцаў для студэнтаў займаюцца жыллёва-бытавыя камісіі факультэтаў. За кожным факультэтам замацавана вызначаная колькасць месцаў. Месцы ў інтэрнатах у БДУ ў першую чаргу атрымліваюць навучэнцы, што маюць ільготы (сіроты, інваліды, пацярпелыя ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, выхадцы са шматдзетных сем'яў і г. д.). У студэнтаў без ільгот таксама ёсць магчымасць атрымаць месца, для гэтага ім неабходна добра вучыцца і ўдзельнічаць у грамадскім, культурным, навуковым і спартыўным жыцці ўніверсітэта.

Універсітэт імкнецца дапамагчы і тым, хто сёлета не атрымаў месца ў інтэрнаце. У сваім асабістым кабінёце на сайце БДУ студэнт можа знайсці аб'явы пра пакоі і кватэры, якія здаюцца ў арэнду.

Умовы і кошты

Студэнцкі гарадок налічвае 9 інтэрнатаў. Для моладзі створаны неабходныя ўмовы для камфортнага пражывання і паспяховай вучобы. У кожным інтэрнаце выдаюць пасцельную бялізну, у шматлікіх з іх працуюць пральні, сталовыя, цырульні і майстэрні па рамонтзе адзення і абутку. Таксама арганізаваны ўмовы і для адаптацыі студэнтаў: ёсць б'льярдавая, зала для тэніса, асобныя трэнажорныя залы для хлопцаў і дзяўчат, танцавальныя залы. Рыхтавацца да заняткаў можна ў абсталяваных усім неабходным пакоях для самападрыхтоўкі.

Усе інтэрнаты падзяляюцца на тры катэгорыі. Жылё кватэрнага тыпу адпавядае першай катэгорыі, блокавага – другой і калідорнага – трэцяй. Ад катэгорыі залежыць кошт пражывання: для інтэрнатаў 1 катэгорыі – 29 руб. 40 кап. у месяц, для 2 катэгорыі – 19 руб. 60 кап. у месяц, 9 руб. 80 кап. у месяц – 3 катэгорыі.

Адказнасць і абавязкі

Для таго, каб пражыванне ў інтэрнаце было камфортным і бяспечным для ўсіх, у студэнтаў ёсць абавязкі, якія рэгламентуюцца Правіламі пражывання ў інтэрнатах для

«У інтэрнаце заўсёды свая атмасфера, непараўнальная ні з чым у студэнцкіх гадах. Кожны дзень новыя твары і новыя гісторыі, моманты, якія ўспамінаюцца не адзін год. Гэта свет, у якім усе пачуваюцца як дома і ведаюць, што іх падтрымваюць, ці самі дадуць руку дапамогі іншым. Пасля ўніверсітэта студэнты, якія пажылі разам, працягваюць адносіны, што яшчэ раз даказвае: інтэрнат становіцца другім домам, а суседзі – роднымі людзьмі».

навучэнцаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Студэнты абавязаны ведаць і выконваць правілы пажарнай бяспекі, неабходныя меры бяспекі і першай медыцынскай дапамогі. Яны таксама вывучаюць, як трэба дзейнічаць у надзвычайнай сітуацыі. Важна выкарыстоўваць памяшканні і абсталяванне інтэрнатаў асцярожна і па

прызначэнні, прытрымлівацца санітарна-гігіенічных правілаў і нормаў і нормаў паводзін, графіка дзяжурства і ўборкі, своечасова аплачваць пражыванне, эканомна выкарыстоўваць рэсурсы.

Часам жыхары не выконваюць гэтыя правілы, але варта памятаць, што гэтыя парушэнні не застаюцца без увагі і маюць наступствы!

Гарачая лінія і... вожык

Па пытаннях засялення ў інтэрнаты з 22 па 31 жніўня працуе гарачая лінія. Часцей за ўсё студэнты цікавяцца бытавымі пытаннямі: ці выдаецца пасцельная бялізна, ці ёсць у пакоі/блоку халадзільнік, якія электрапрыборы дазволены, дзе мыюць адзенне і ядуць студэнты,

як перасяліцца ў іншы блок. Першакурснікаў больш за ўсё цікавіць, ці вылучана ім месца ў інтэрнаце, ці неабходная прысутнасць бацькоў пры засяленні непаўналетняга студэнта. Таксама маладыя людзі тэлефануюць, каб даведацца, чаму яны не атрымалі месца ў інтэрнаце. Адным з самых вясёлых пытанняў было: «Ці ўключаны сняданак у кошт пражывання ў інтэрнаце?», а таксама студэнт цікавіўся, ці можа ён прывезці з сабой ручнога вожыка.

Вітанне і адаптацыя першакурснікаў

Традыцыйным мерапрыемствам, якое праводзіцца ў кожным інтэрнаце, стала «прысвячэнне» для першакурснікаў, якое арганізоўвае студэнцкі савет інтэрната. У кожным інтэрнаце гэта мерапрыемства праходзіць па-рознаму. Асноўная задача – пазнаёміць першакурснікаў з традыцыямі інтэрната і студэнцкага гарадка. Для студэнтаў старэйшых курсаў таксама праводзяцца мерапрыемствы, якія рыхтуюць актывісты, адміністрацыя інтэрната і супрацоўнікі цэнтра рэалізацыі моладзевай палітыкі ў студэнцкім гарадку.

Штогод студэнцкімі саветамі інтэрнатаў, сумесна з адміністрацыяй і педагогічным складам інтэрнатаў, праводзяцца сходы з першакурснікамі з мэтай адаптацыі студэнтаў, якія толькі пачалі пражываць у інтэрнаце. На дадзеным мерапрыемстве акрамя знаёмства дзесяці тлумачаць правілы пражывання, распавядаюць пра інтэрнат: пакоі сацыяльна-бытавога і культурнага прызначэння, гурткі і секцыі, органы самакіравання, якія працуюць на базе студэнцкага гарадка. Традыцыйным мерапрыемствам, якое праводзіцца ў кожным інтэрнаце, стала «прысвячэнне» для першакурснікаў, якое арганізоўвае студэнцкі савет інтэрната.

Студэнцкае самакіраванне

Студэнцкі гарадок БДУ – выдатная пляцоўка для рэалізацыі творчага патэнцыялу і лідарскіх якасцяў навучэнцаў універсітэта праз органы студэнцкага самакіравання. У кожным інтэрнаце і па-за ім праводзяцца розныя мерапрыемствы, распрацаваныя студэнцкімі саветамі інтэрнатаў, грамадскай інфармацыйнай службай, намаганнямі спартыўна-турысцкага клуба і студэнцкай творчай лабараторыі. Ахову і парадак пражывання падтрымлівае студэнцкая служба бяспекі.

Кожны год праходзяць справядачна-выбарныя канферэнцыі, на якіх можна патрапіць у орган самакіравання інтэрната.

Больш інфармацыі на сайце Студэнцкага гарадка БДУ: <http://studgorodok.bsu.by/>

А таксама не забудзьцеся падпісацца на групу студгарадка ва «Укантакце»: <https://vk.com/studgorodokbsu>.

Дар'я КОЎЗА

